

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravnilištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstič-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Prvi občni zbor društva sv. Cecilije v Celovcu.

10. in 11. julija 1878.

Z božjo službo v sv. kat. Cerkvi bilo je od nekdaj sklenjeno cerkveno petje. Sv. Cerkev je dobro vedela, koliko da premore lepo petje, srce človeško povzdignoti k nebeškim željam. Ona je zatoraj od nekdaj skrbela za dostojno, svetim skrivnostim primerno cerkveno petje. Najslavnejši možje: sv. Ambrož, višji škof Milanski, papež sv. Gregor Veliki in drugi, so si po vsej moči prizadevali cerkveno petje v duhu sv. Cerkve izobraževati — in pospeševati. Tudi Tridentinski cerkveni zbor, dasiravno z obilnim delom preobložen, ni pozabil za povzdigo cerkvenega petja skrbeti. Sloviti skladatelj Palestrina je k sklepu cerkvenega zbora zložil imenitno mešno pesem „Missa papae Marcelli“, ki se je vpričo častitih očetov Tridentinskega zbora prvokrat pela. Duh, v katerem je bila vsa mešna pesem sestavljena, se je zbranim škofom tako dopadel, da je bil vsem cerkvenim skladateljem v izgled postavljen. Ali žali Bog, da je ta duh s časom bil popolnoma iz cerkvenih pesmi zginol. Napevi cerkvenih pesmi so postali celo unim podobni, ki se po gledaliških pojejo. Temu v okom priti začeli so pred vsam na Nemškem, sedaj pa tudi po Avstrijskem. Snujejo namreč, društva sv. Cecilije. Njih poglobitni namen je, polagoma v cerkvi vpeljati petje v duhu sv. Cerkve, po izgledu starih slovityh umetnikov, ter tako spodriniti petje, ki se je iz gledališč v hišo božjo vrnilo. Takisti namen ima tudi društvo sv. Cecilije za Krško škofijo, ki se je pred dvema letoma v Celovcu ustanovilo ter je te dni očitno svoj prvi občni zbor obhajalo. Da bi bilo društvo več povabil razposlalo, da bi bilo imenitnost in važnost občnega zbora bolj razglasilo, gotovo bi bilo k temu občnemu zboru dvakrat in trikrat več gostov prišlo. Ali osnovatelje I. občnega zbora je vodila misel, boljše je gostom več podati, kakor pričakujejo, kakor pa jim manj podati, kakor se jim obeta. To so tudi dosegli. Kakor iz enih ust je šel sploh

glas o tem občnem zboru društva sv. Cecilije v Celovcu, da je veliko več podalo, kakor bi si bil kdo od tako mladega društva pričakovati upal. Petje je bilo tako vbrano, tako mило, tako točno, da bi človek le kar poslušal. Prostor mi nikakor ne pripušča posameznih točk v predzadnjem „Gosp.“ priobčnega programa tega zbora pretresavati. Omeniti le hočem, da razun Palestrina-tove velike meše, katero je 78 pevcev prednašalo, so vse pesmi večji del šolarji in šolarice ljudskih in srednjih šol prepevali. Mične so bile lavretanske litanije, mogočno donela je Palestrina-tova meša, ali rekel bi skoraj, da najkrasnejši bili so responsoriji velik. tedna, katerih se je nekaj pri obiskovanji presv. R. T. prednašalo. Pevskemu vodji g. Lučovniku smemo k temu uspehu prav iz dna srca častitati. Takšno prednašanje takošnih umotvorov samo ob sebi učitelja in vodjo cerkvenega petja dovolj hvali. Bog mu vzbudi posnemovalcev! Upamo, da njegove podučljive besede, kako cerkveno petje pospeševati, niso padle na nerodovito zemljo. Vsakemu poslušalcu pa so gotovo globoko v srce segle blagovzgoneče besede, s katerimi so mil. g. knez in škof Valentin občni zbor razveselili. („Volksstimmen“ obetajo ves govor priobčiti.) Naj vam vsaj glavne točke prelepega govora podam. „Trojni glavni namen ima društvo sv. Cecilije so djali mil. škof: 1. trebiti, 2. saditi in 3. presajati. Potrebite hoče iz cerkvenega petja, kar ni cerkvenega. Paziti mu je toraj, da z ljulko vred kje pšenice ne poruže, da z slabim dobrega ne odpravi . . . Saditi hoče nove cvetlice ali sadike. Treba mu je dobro pomniti pregovora: „non omnia fert omnis tellus“, (ni vsako seme za vsako zemljo). . . . Društvo hoče tudi presajati ali zasajati. Celovsko društvo noče samo ostajati, želi, da bi se po škofiji njemu enaka društva osnovala. Treba je k temu resnične volje, in pokazalo se bode, da je tudi po drugod mogoče enakih društev vpeljati in zdržati. Častiti g. Oedl župnik iz gornj. Štajerskega je v svojem mikavnem govoru pokazal, da skrb za lepo cerkveno petje je vredna, da se ž njo naj veljavnejši možje pe-

čajo. Težave niso tolike, da bi jih resnična volja ne mogla premagati.

Naj mi bo k sklepu dovoljeno predsedniku društva sv. Cecilije v Celovcu preč. gosp. korarju g. Šelander-ju in vsem, ki so omenjeni občni zbor osnovali ali kakorkoli pripomogli, da se je tako slovesno vršil, v imenu vseh gostov najprisrčnejšo zahvalo izreči. Bog vsem stotero poplati!

Jernej Voh.

Odkritje Slomškovega spomenika.

(Pridiga. Govoril kanonik Fr. Kosar) 24. jun. 1878.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. Luk. 2, 14.

II. Prvi napis je pisan v nemškem jeziku in sicer zato, ker se v tej cerkvi božja beseda v nemškem jeziku oznanjuje, in ker to, kar ta napis pové, v prvi vrsti stolno cerkev zadeva. Glasi se namreč: „Dem Gründer des Bischofsitzes zu Marburg“, po slovenski: „Ustanovitelju škofovskega sedeža v Mariboru“. Preselitve škofijskega sedeža iz Koroškega na Štajersko so verniki in duhovniki Lavantinske škofije, na Štajerskem živeči, že zdavnej želeli. Še bolj pa so želeli verni Slovenci, za Dravo in Muro živeči, pridruženi biti Lavantinske škofiji, naj bi imeli višjega pastirja, čigar pastirski glas na pridežnici in v spovednici bi zamogli umeti, in kteremu bi zamogli v svojem jeziku zaupljivo, kakor otroci očetu, svoje dušne reve in potrebe razodeti. Te želje so postale toliko silnejše, odkar so pokojni Slomšek, po svojih spisih že davnej vsem vernim Slovencem priljubljeni, škof postali. Vedno bolj pogosto so dohajale nujne prošnje, z tisoč in tisoč podpisi ne le do pokojnega škofa Slomškega, ampak tudi do pokojnega nadškofa Solnograškega Maksimilijana Tarnoczy-ja. Čigavo srce bi bile take prošnje bolj omečile, kakor očetovsko srce Slomškovo? Pa tudi pokojni nadškof Solnograški, kterim Bog še v nebesih za to povrni, so vedeli pobožne želje vernega slovenskega ljudstva ceniti, ter so si po vsej moči prizadevali, jim ustreči. Ali dopovedati se ne da, koliko skrbi in težav je bilo pokojnemu škofu celih 6 let, ko se je to delo snovalo, treba prenašati in koliko žrtvovati! Tudi Mariborski meščani so priznali silne težave preselovanja; kajti takratni mestni župan čestita v svojem zahvalnem listu dne 12. febr. 1858. pokojnemu knezu, da so „orjaško delo“ preselovanja srečno dovršili in potem pristavlja: „Imena Tarnoczy in Slomšek bota pri nas in naših potomcih neumrljiva“. Tudi pokojni knez sami so nam večkrat tisti čas rekli: „Ne bil bi verjel, da bo preselitev toliko težav imela; pa ker se je delo enkrat začelo, se mora tudi do konca dognati. Za nas je selitev le žrtva. Mi ne bomo nič dobrega doživeli, morebiti naši nasledniki; na nas čakajo le skrbi in trpljenje. In zares je tako bilo!

In zdaj, ko so te skrbi že zdavnej preminole, in se je vse trpljenje, kakor zaupamo, pokojnemu knezu že zdavnej v večno veselje spremenilo, — zdaj ko že blizu 20 let duhovne dobrote, pa tudi časní dobiček preselitve uživamo, — zdaj, ko verniki od vseh strani zaupljivo tu sem k višjemu pastirju prihajajo, pri Njih iskat in prejemati pomoči in tolažbe, in ko vam višji pastir sami po vseh farah nebeški kruh božjih naukov drobijo in kakor oče vas učijo: — vprašam vas ljubi moji! ali nimamo uzroka, se denes tega velikega dela veseliti, Boga za to dobroto slaviti, pa tudi moža se hvaležno spominjati, ki je to „orjaško delo“, kakor se je takrat imenovalo, slavno dovršil? Vprašam vas nadalje: ali niso pokojni knez in škof Anton Martin, ki so to cerkev k dostojnosti „stolne cerkve“ povzdignili, tudi častnega spomenika v tej cerkvi zaslužili? Da; z ozirom na vse to smo dolžni denes s hvaležnim srem isklicati; Čast bodi Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji! Čast bodi pa tudi spominu na ustanovitelja škofovskega sedeža v Mariboru, in mir njegovim košicam v grobu!

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Domači gril in kako ga pregnati.

M. Domači gril tudi muren imenovan (Gryllus domesticus) ljubi, kakor je obče znano, toploto in se na svojih ponočnih potih po hiši najrajši tam zbira, kjer je naj toplejše. Zato so tudi taki prostori najbolj pripravi, da se grili na njih lové. V kuhinjah, v kterih so kotli za domače potrebe vzdani, tropoma po noči v nje pocepajo in v ostali vodi vtonejo. Ako pa takih lovivnih kapnic ni, se morajo pa na takih mestih, na ktere po skušnji grili najrajši zahajajo in se na njih zbirajo, take kapnice napraviti, n. pr. sladkorove steklenice, lonci, medicinske sklenice itd. da živalice na ponočnih potih v nje pocepajo. Treba jih je le z moko, kteri je malo sladkorja primešanega, na taka mesta in v nastavljeno posodo zvabiti.

Slad, kuhan na vodi, kteri se je nekaj mišnice pridjalo, in v njihove luknje potrošen ali pa na njihova ponočna zbirališča položen, je gotovi strup za domače grile. Če se za skrivališča grilov zna in do njih more, se jim nekoliko imenovane vabe v luknje potakne ali pa z njo luknje zamažejo. Tako je imenovani strup tudi brez vse druge nadalšnje nevarnosti. Pa le malo bođe prostorov, ki bi bili pripravi, da se v njih tako ravna. Na drugih prostorih pa je treba z zastrupilom bolj opazno postopati in posebno kuretnino pred njim varovati, če mogoče tudi pred ljudmi zaklepati. Grili takih zastrupljenih snovi ne zanašajo na razna druga mesta, kakor miši in podgane ali štakori. Mogoče jih je toraj na vse zgodaj odpraviti in na

primernem mestu za nadaljnjo porabo braniti. Če se tako kakor je povedano od zanesljive osebe ravna, ni pri vsi reči nobene nevarnosti in murni v kratkem iz hiše preminejo.

Valivne kure.

M. Da kure nečejo valiti, tega so različne stvari krive. Če človek mesta, na katerem bi imele kure valivna gnezda imeti, ne pregleda, in če ne zna kako se kvokljam streže, tudi ne more do pike natanko in zanesljivo povedati vzrokov, zavolj katerih kure nočejo valiti. Znano je, da so nektera kurja plemena manj valivna ko druga. Navadno domače kokoši, katerim se je prvo leto zabranilo valiti, pozneje le redko kdaj dobre valivke postanejo. Valivna gnezda ne smejo nikdar biti na preveliki svetlobi. V gnezdu, ktero sonce obseva, bode težko ktera kvoklja začela sedeti. Naj boljše so na pol temni prostori. Vsakdanje sprotno snemanje jaje z gnezda veselje do valjenja pri kokoših zadušiti. Nasproti pa je dobro jajca na gnezdu puščati ali z ponarejenimi nadomestiti. Preobilna hrana nareja sicer, da kakoši pridno jajca nesó, na valitev pa pozabijo. Naj se nekatere kokoši, ki bi naj začele valiti, zapró v poseben kraj, podaja naj se jim ali suh ali nekoliko namočen ječmen pa ne preveč in tudi ne premočne brane kakor meso, skuha itd. Včasih tudi petelin brani kuram valiti, in jih iz gnezd podi. To se slasti takrat rado godi, če pride le malo kokoši na petelina. Tudi mrčes, ki se ga kokoši preveč nalezejo, jih vznemirja, da ne morejo valiti. Da se zabrani, da kvoklje gnezda zapuščajo, jih je treba v posebne za to napravljene valivne kobače posaditi, ki niso večega prostora, kolikor ga jedna kokoš z gnezdom vred potrebuje. Za napajanje in nasitenje se kvoklje vsak dan 1—2krat na četrt ure iz kobače vzamejo, potem pa zopet na gnezdo v kobačo posadijo. V nekterih dneh jih že ni več treba noter in ven vzdigovati, kvoklje same rade zopet na svoje mesto zahajajo.

M. Pomoček zoper drisko pri mladih praseih. Da mladi prasci drisko dobijo, tega so razne reči krive. Največkrat pa je krivo te bolezní prehlajenje. Pri zdravljenju je toraj najprej za to skrbeti, da imajo živinčeta topel blev in suho in gorko ležišče. Daje se jim, kakor razmere nanašaje, voda, v kateri so se kamilice, kalmuš in timuš kuhale. Ko bi to nič ne pomagalo, se kuha nekaj hrastove ali vrbove skorje ali pa korenine tormentile, ki se v lekarnicah dobi. Prilije se ti pijači še 0.6—1 gram železnega vitriola. Vsakemu živinčetu se te pijače $\frac{1}{4}$ liter vlije in to 2—3krat na dan. Če se pa pokaže, da živinčeta po črevah grize ali pa če so znamenja videti, da so se jim čreva vnela, ali pa če gre celo krvavo od njih, tako se jim skuha nekaj lanenega semena, kateri vodi se potem še 12—24 centigramov opiuma primeša in jim 3—5 krat na dan vlije. Če pa driska sesavnih prasev

izvira od slabega mleka doječe starke, mora se starki krma premeniti in ji graha, boba, želoda itd. dajati. Tudi prascem je treba večkrat dati beljakovine na vodi z nekoliko rabarbare in stolčene krede pomešani. Od vsakega toliko, kolikor gre na noževo špico, vsak dan po 2—3krat. Vrh tega se morajo prasci brž ko mogoče odstaviti, in potem z zdrobljenim žitom in kislim mlekom hraniti.

M. Pomoček zoper mrčes v kurnikih. Kuban hmelj se po kurniku ali golobnjaku potrosi in pusti, da nekaj dni na tleh leži. Ko se je že veliko mrčesja v njem nabralo in naselilo, se pobere in sožge. Če se to večkrat zaporedoma zgodi, se pre vse uši iz kurjih hlevov in golobnjakov pozgubé. Tudi na perutnini sami preminejo. Sploh skušnja uči, da kuban hmelj od časa do časa v kurnikih in golobnjakih potrošen vse uši in podoben mrčes iz njih prežene. Na vsak način je to prav lahek pomoček, ki se brez vse težave poskusiti more.

Sejmovi na Štajerskem. 21. jul. Buče, Brenska gora; 22. jul. Ivnik, sv. Helena, sv. Mohor, sv. Magdalena v Mariboru, Orešje pri Brežicah; 24. jul. Črmožiše; 25. jul. Kozje, Lipnica, Črmožiše, Slov. Bistrica; 26. jul. Fraubheim, sv. Križ pri Ljutomeru, Teharje.

Sejmovi na Koroškem. 25. jul. Rajhenfels, Strassburg; 26. jul. Kotariče.

Dopisi.

Iz Maribora. (Regiment Hartung) je se v pondeljek o polnoči odpeljal na Hrvatsko. Staršem, ki po svojih sinih, in ženam, ki po svojih možéh žalujejo, bodi v tolažbo povedano, da so se vojaki tukaj prav čedno in spodbudljivo obnašali. Vse te dni smo jih videli po vseh cerkvah od jutra do večera pobožno moliti; mnogi so sv. zakramente prejeli; v frančiškanski cerkvi so patri pretečeno nedeljo do pozne noči vojake spovedovali. V stolni cerkvi je prosil en vojak za škapulir karmelitarke Matere božje in se je dal z veliko pobožnostjo v škapulirsko bratovščino zapisati. Isto tako je prišlo mnogo vojakov k šolskim sestram prosit za roženkrance, za svetinje, za škapulirje, ktere so tudi prejeli. — Zaupajmo, da bo Bog in Gospod vojskinih trum orožje naših krščanskih vojakov blagoslovil, da bo Marija, ki je avstrijske armadi že tolikokrat v vojskah zoper Turke očitvidno pomagala, se ji tudi zdaj dobrotna Mati in mogočna kraljica izkazala, in da se bodo slovenski sinovi po srčno dovršenem delu v kratkem zopet zdravi in veseli vrnoli na svoj dom. Tolaži naj nas tudi to, da so svitli cesar vojake v orožje poklicali za najbolj pravično reč, ki se misliti

zamore. Kako dolgo že ubogi Bosenski kristijani stegujejo svoje roke proti Avstriji in z solzami prosijo, naj bi jim naš svitli cesar prišli na pomoč in jih vzeli v svoje očetovsko varstvo. Ura rešitve je prišla! V kratkih dneh bo naša slavna armada prestopila turško mejo in v srečo nesrečne Bosne visoko povzdignila zmagonosno avstrijsko bandero, ter vrgla ob tla kruti turški polomesec, ki se je sto in sto let namakal in topil v nedolžni krvi umorjenih kristijanov, in na njegovo mesto postavili sv. križ, častito znamenje odrešenja, milosti in ljubezni. In kolika čast za nas, da so ravno slovanski junaki povabljeni, da grejo rešiti svojih slovanskih bratov in jim podat bratovsko roko! Kakor okoliščine kažejo, do vojske celó ne bo prišlo, utegnejo biti le male praske z poturčenimi Bosnijaki, ki se v celih tropah kakor roparji po hostah in gorah klatijo, in od ropa in morije živijo. — Mi pa molimo za naše hrabre vojake, dokler se domu ne povrnejo. In takó smemo zaupati, da bode vse srečno izteklo Bogu na čast, Avstriji na slavo, nam vsem pa v večno zasluženje!

K.

Iz Celja. (Porotnih obravnav) je bilo zdaj le malo, najzanimivejša (zoper „Slov. Gosp.“) je odpadla, 8. julija se je vršila obravna zoper Franca Groblnik iz Galicije, ki je bil posiljenja obdolžen, toda porotniki so ga nekrivega spoznali; 9. julija pa zoper Franca Jerošek, ki je prebival pri viničarju Janezu Felzer na Selnici ob Muri. Franc Jer. se je namreč vlačil z ženo Felzerjevo, ter je njenega moža, ko je ta ribe lovil, dvakrat v Muro pahnul z namenom, da bi ga spravil ob življenje; toda Felzer se je vendar rešil. Porotniki so spoznali, da je Jerošek kriv zavratnega napada na življenje in sodnija mu je odmerila 10 let težke ječe z 1 postom in zaporom v temnici vsako leto 7. aprila, to je: na dan, ko je hotel Felzerja v Muri potopiti. 10. julija so stali pred porotniki stari, že večkrat obsojeni tatovi: Mat. Komplet iz Ostrožnega, Florijan Koh iz Dražjevasi poleg Žic in Jožef Pirš iz Kostivnice. Ti trije hudodelniki so namreč v noči od 5. do 6. januarja t. l. predrli v hišo pri vinogradu Martina Leber iz Slatine in sicer skozi streho. V sobi sta spala Martin Leber in njegova hči Lena. Dva roparja stopita v hiško, eden ostane zunaj za čuvaja. Zvezala sta Leberja in skušala zvezati tudi njegovo hčer, ter grozila s smrtjo, če jima vsega denarja Leber ne izroči. Lena jima da 11 gld., sama pa še pobrala mnogo drugih reči, kakor svinjetine, špeha in klobas. Potem zginejo zopet. Porotniki so vse 3 krive spoznali, dasiravno so ti ugovarjali ter je sodnija vsakega obsodila na 15 let težke ječe. Dalje bo se poročalo prihodnjič. Danes so iz Voglajne izvlekli mrtvo truplo nekega gostilničarja iz Gaberij. Že pred pustom se je skušal umoriti z tem, da si je z nožem trebuh prebodel, toda takrat mu je še spodletelo. Od tistih mal je bil vedno zamišljen, pretečeno noč pa je iz hiše

zbežal, se pri Voglajni slekel in sezul ter v vodi življenje končal.

Iz Celovca. (Razne stvari.) Kaj bode, če v kratkem ne neha deževati? Od vseh krajev dohajajo poročila o nesrečah, katere blisk in toča, moča in povodenj napravljajo. Ljudje so začeli žeti. Snopje pa stoji na polji ter se ne more sušiti. Sedaj so začele tu pa tam po deželi reke svoje plitve bregove prestopati. Veliko sena so že odnesle, žito pa tu in tam pod vodo stoji. Kopališča ob celovškem jezeru so večji del prazna. Naš parobrod „Carinthia“ se po dvakrat na den pelja po jezeru gor in dol, pa prazen gre in prazen pride. Šolski prazniki nam znabiti nekaj več gostov k jezeru pripeljajo. Sklicevanje vojšakov tudi nam daje okušati blaženega sadu nove vojaške postave. Iz Doberle vasi n. pr. je moral č. g. kaplan v 6 urah k vojakom odriniti. Tako iz mladenišnice dijak 8. razreda teden pred maturo. Deželni šolski svet je njemu ter 3 dijakom realgimnazije v Belaku sprosil po en den odpusta, da so zamogli ustmeni izpit zrelosti napraviti, preden da grejo v Bosno ali Bog vedi kam. — Pri sv. Petru pod Belakom so 7. t. m. umrli naj starejši duhovnik krške škofiji p. n. g. Jožef Vernek, rojeni pri sv. Jakopu v Rožni dolini dne 26. aprila l. 1790 toraj v 89. letu starosti. Njih sosed č. g. Jož. Turkovicer, župnik pri sv. Martinu nad Belakom, so sedaj naj starši mešnik te škofije. Rodom Čeh bili so v Celovcu 8. septbra l. 1824. v mešnika posvečeni. Stolna fara v kratkem dobi novega župnika, dosedanjega krškega dekana preč. g. prošta J. Ravšerja, Celovškega rojaka. Za dekana v Krko pride novi korar, dosednji mestni župnik iz Strassburga preč. g. Anton Erlih, ki je bil 32 let ud Strassburškega kapitela. Odgovor, katerega je vaša c. k. namestnija v Gradcu dala na pritožbo zoper Reiserjevo postopanje, je tudi nam prav dobro djal. Res čudno! Pokojnemu Mariborskemu županu Reiserju so nepozabljivi Slomšek priskrbeli papežev red, sedajnemu pa — nehoté dolg —! Slava možem, ki se niso dali pri cerkveni slovesnosti motiti, ter so tudi vkljub županovim ukazom vedeli Slomškovim častiteljem tako veseli večer priskrbeti. Duh slovenske vzajemnosti naj živi!

Od sv. Ilja v Slov. goricah. († Karl Velebil.) V nedeljo 7. t. m. popoldne nam je naznanil veliki zvon prežalostno novico, da so naš preljudi župnik č. g. Karl Velebil umrli. Nemila smrt nam je zopet pokosila značajnega, za vsestranski blagor vnetega in delavnega moža. Ni mi mogoče popisati žalosti farmanov in pa zaslug, ktere so si poprej kot kaplan, sedaj pa kot župnik pridobili. Brž, ko so kot župnik nastopili, bila je Njih skrb, da so nam priskrbeli sv. misijon, ter sta z poprej umrlim g. župnikom vse stroške prevzela. Potem še več druga, česar pa tukaj nemorem naštevati. Letos ob koncu junija Njih je prišla nagla bolezen. Na dan sv. Alojzija so zadnjokrat meševali. Potem

pa je postajalo vedno hujše. Kedar so Jih č. g. dekan Jareninski ali pa drugi duhovniki obiskali, so Jim rekli: meni veljajo besede sv. pisma: „vredi svojo hišo in pripravi se na pot.“ Marsikateri zmed naših farmanov bode se še spomnil besed, ktere so na novega leta dan na prižnici ivgovorili, namreč: „da bi jaz vedel povedati in z prstom pokazati na tistega, kateri zmed nas se bode drugo leto na dnešnji den v večnosti znašel, ta bi vendar blede lice dobil; morebiti pa bodem jaz prvi.“ Bili so prijazni, gostoljubni, odkritosrčni in dobri gospod, pa tudi ostri, ako je bilo treba, zares blaga duša, pravi biser duhovnikov Lavantinske škofije. Pogreb bil je sijajn. Prišlo je brez števila ljudstva iz domače in sosednih far k pogrebu. Prišlo je tudi rajnemu gospodu zadnjo čast skazat 32 duhovnikov. Kondukt vodili so č. g. J. Čuček, dek. Jareninski, genljivo nagrobnico govorili pa so č. g. F. Šrol župnik Svičinski. Naj nam nepozabljivi gospod župnik po Jihovem trudopolnem delu sladko in mirno počivajo. Njih spomin naj živi ne samo pri št. Iljčanih, temuč po celi Lavantinski škofiji, duša pa naj nebeško veselje vživa. Bodi njim zemljica lahka.

Franc Freiham.

Iz Haloz. (Toča.) Nedeljo, 14. jul, zadela je faro sv. Barbare velika nesreča. Ob $\frac{3}{4}$ 3 se zatemni, krščanski nauk v cerkvi takoj sklene, da bi se litanije opravile za odvrgitev hude ure. Gosti dež se vljuje. Orglavec si mora svečo prižgati za blagoslovnico. Orgle vtihnejo, lepo petje preneha ali med blagoslavljanjem se vzdigne glasen joč po cerkvi, gosta toča je bila po oknih, pa tudi po polju ino goricah. Oj, prežalosten prizor! Otročiči si z nežnimi rokicami lica solzna zakrivajo, ker čutijo, da prihaja zopet eno leto gladovanja. Starši milo jočejo, ker jihov up je pokončan. Vse se je prelepo kazalo v rajski obilnosti, pa nesrečna uima je pokončala gorice po: Gruškovecu, Paradižih obeh, sv. Elizabeti, Pohorju, Slatini, Okiču; tudi na Horvaškem fari: Višnico, Cvetlin je pre hudo potolkla. Kjer se je razlegala kletva razsajanje, in ponočno tuljenje, ondi je zdaj joj, žalost in joč, da vsak lahko spozna očitno šibo božjo! Nedolžni trpijo z krivičnimi vred. Krčmarju K. je velika povodenj odnesla svinjak s prasetom vred. Dve babeli morali ste iz kočee zbežati zavoljo velike vode. Dnes 15. julija je zopet veliki dež in grom pa toče viditi ni. Kuruza je razcepana, pšenica je snetljiva in zarjaveta; rž je slaba in scimljena; krompir potolčen, fažol pobit; jabelka so še vendar ostala. Bog nas obiskuje, oklenimo se ga, naj nam zopet pokaže prijazno lice svoje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvažnša novica je bližnji vhod avstrijskih vojakov v Bosno in Hercegovino. Hrvatska in dalmatinska mesta bodo den

vhoda svečano obhajala. Regimenti in bataljoni hitijo od vseh strani proti turški meji, eni nad Osek v Samac, Brod in Gradiško, drugi nad Sisek. Pravijo, da 20. ali 21. mahnejo naši čez Savo. Glavni poveljnik baron Josip Filipovič je Prago zapustil in došel k cesarju na Dunaj, od koder se poda vsaki čas v Brod, kder ga pričakuje generalni štab. Temu načelniki so obrist Pop, obrist-lajtnant Fabini in major Dobleviski; naš regiment Hartung je iz Maribora odrinil v pondeljek zvečer, kranjski baron Kuhn pa v Sisek. — Največ vojakov je sklicanih iz Ogerske, Hrvatske, Dalmacije, Primorja, Kranjske, Koroške in Štajerske, druge dežele so malo zadete. Ker so večjidel sami rezervisti med poklicanimi, je to za zapuščene žene in otroke pogosto velika stiska. Zato se snujejo po mnogih mestih društva in odbori, ki bodo milodarov pobirali v podporo zaostalim revam. Toliko poročamo svojim bralcem, ker smo to vse že v drugih novinah brali, da bodo zvedeli kam so jihovi ljudje odšli. Več poročati ne vemo pa bi tudi ne smeli. Kar pa vladini listi n. pr. „Presse“ objavi, to tudi „Slov. Gosp.“ ne more biti zabranjeno. Zato bodemo ravno iz „Presse“ natančniše v predalu „Za poduk in kratek čas“ popisali vojne oddelke, kateri pojdejo v Bosno. Bog jim daj vsem srečno zopet nazaj priti. Do krvave resnice v Bosni ne bo prišlo, če se aresniči novica, ki pravi, da se Turki ne bode ustavljali, ker je baje Andrassy dognal zvezo Avstrije z Turčijo po zgledu Angležev! — Škof Strosmajer bil je na poti v Slatino spoznan od hrvatskega regimenta, ki se je skoz Zidani most peljal v Sisek, ter ga je častno pozdravil z živio klici in muziko. — Svitli cesar so po toči okoli Lipnice poškodovanim darovali 3000 fl. — Perzijski šah se je odpeljal na Rusko. — Volitve za deželne zbore bodo prve dni septembra. — Usmiljeni bratje so osnovali za avstrijske dežele posebno pokrajino; prvi provincijal te pokrajine, č. g. Gasser, pride iz Brescije v Gradec. — Celovske gimnazije dijaki slabo slujejo, nedavno je eden profesorju z revolverjem žugal, eden pa, ki je pijan domov prišel, lastnega očeta grdo zasramoval, mnogi krađejo, to pa sinovi boljših starišev. Kaj bo iz take mladine? Vere manjka, krščansko-verseke odgoje! Ko bi to vendar hotli pomisliti, kateri so odgovorni! — Primorski Slovenci snujejo društvo „Edinost“ v obrambo slovenske narodnosti zoper polahonenje in ponemčevanje. Bog jim daj potrebne vstrajnosti, sreče in blagoslova! — Dalmatinci vedno bolj tožijo, da se jim krhajo narodne pravice, nemški in laški jezik sili v šole in uradnije. — Magjarski minister Tisza se je zagovarjal pred svojimi volilci v Debrečzinu. Čudno se pa ljudem zdi, kako je ta magjar skrbno povdarjal, da ni sovražnik Slovanom. No, prijatelj še pa menje, treba je le pokazati na Srba dr. Miletiča, katerega je dal obsoditi in zapreti itd. Nam se zdi, da je magjara pred Slovani nekoliko strah. Volilna borba je pa že tolika, da so se v Gyöngyösu pretepali,

62 ljudi je ranjenih. Hrvatski sabor je bil sklenjen in razpuščen. Pri sklepu se je bralo cesarjevo pismo, ki govori o „ljubljenih kraljestvih: hrvatskem, slavonskem in dalmatinskem“. Razni listi pravijo, da je to pomenljivo za bližnjo prihodnost teh dežel, ki bodo z Bosno in Hercegovino združene v eno veliko kraljestvo pod svitlim cesarjem in kraljem Francem-Jozefom I.

Vnanje države. Kongres ali shod evropskih ministrov v Borolinu je bil sklenjen 13. jul. Glavni namen je dosegnil. Zabranil je boj med Rusijo in Angleži, tudi je turško prašanje vsaj deloma rešil na korist tlačnim kristijanom; vendar turškim homatijam konca ni storil, stalnega miru ni pripravil. Prav zadovoljen, razun Angležev, nihče ni. Avstrija se boji zavrtnih nasledkov, če zasede Bosnijo in Hercegovino, Rusi se srdijo, da so pri tolikih žrtvah malo pridobili, Bolgari niso vsi turškega jarma rešeni, Srbi še bolj pa hrabri Črnogorci so več pričakovali, in Grki so popolnem na cedilu ostali. Turka jezi propad njegovega gospodstva. Angležem pa vsi, posebno Francozi in Italijani, zavidajo, da je zvezo sklenil z Turkom, vzel Ciper in si prilastuje vrhovno oblast čez celo Turčijo v Aziji. Zato se močno vse boji nove vojske, vsaj dolgega miru si nihče ne obeta. — Klamfarski delavec Hödel, ki je nemškega cesarja z revolverjem napal, je obsojen na smrt. — Italijani orožajo vojne ladije na otoku Garda, tudi delajo novih šanc okoli Verone in Peschiere; po celi Italiji vse vre zoper Avstrijo. — Francozi imajo v Velikem morju otok Novo-Kaledonijo, kamor med tamošnje divjake odpošiljajo svoje obsojene hudodelnike; sedaj so se tlačeni prebivalci spuntali in pobili 120 belih ljudi, možkih in žensk. Papež Leon XIII. se veseli, da zasede Avstrija njej sosedne turške dežele in so namenjeni poslati več mešnikov, redovnikov in škofov, da skrbijo za verske potrebe.

Turške homatije. V pondeljek bodo Turki zapustili Šumlo in Varno, Rusi se pa bodo od Carigrada pomikali, če bode turški sultan mož beseda ostal in vse storil, kar mu je berolinski kongres naložil. Turški paša v Banjilunki je baje razglasil, naj Bosnjaki prijazno sprejmejo Avstrijance. Zoper Grke pa bočejo Turki ostro postopati in jim niti pedenj zemlje odstopiti; Angležem so pa dovolili železnico staviti od Merzina, nasproti otoku Cipru blizu Tarza, rojstnega mesta sv. Paula, nad Diarbekir v Erzerum. V Kandiji traja boj med Turki in Grki nepretrgano naprej. Črnogorci dobijo namesto 200 □milj samo 80 □milj turške zemlje, kar jih močno srdi; Antihtar jim pa ostane. Srbi so še precej zadovoljni, Rumuni zgubijo Besarabijo pa pridobijo Dobrudžo. Rusov ostane 50000 v Bolgarije še 1 leto; med tem bo izvoljen novi bolgarski knez. Vendar bolj, kakor to, zanima svet: prvič kaj bodo Rusi počeli zoper Angleže, ki so sultana tako zvito v svoj žep vtekli, in kaj se

bo zgodilo, kedar bo avstrijska vojska začela marširati v Bosno in Hercegovino? Mnogi trdijo, da bo Italija sprožila vojsko!

Za poduk in kratek čas.

Otok Ciper ali Kiper.

Prav je zadnji „Slov. Gosp.“ rekel, da so zviti Angleži ugrabili mastno pečenko v še vedno bogati in veliki kuhnji turškega sultana, ko so iz njega zbagljali veliki in rodovitni otok Ciper ali Kiper. Zraven Sicilije in Kandije slovi ta otok najbolj in že od starodavnih časov med vsemi, ki se v Srednjezemeljskem morju nahajajo. To je bil tudi uzrok, da so se ga razni narodi skušali polastiti. Kakih 2000 let pred Kristusom so pogumni Feničanje prvič prijadrali, se na njem naselili in ga obljudili. Krasna mesta, lepi trgi, vesele vesnice, rodne njive, prijazni vinogradi, bujni vrti, bogati rudniki, so v teku nekaterih stoletij nastali. Otok je kmalu zarad svoje lepote, bogastva, krasnih možkih in žensk, potem zavolj svojih prijaznih gajev, gostih šum, tako močno začel sloveti, da so paganski ljudje daleč na okrog mislili, da so se sami nebeški bogovi tje podali, ondi naselili, da bi tam prebivali v veličastnih tempeljnih, kojih so jim pozidali, po mestih, po gorah, ob vedno šumečem morju ali po tihih bladnih gajih ali na strmih višinah. Ovi sloves je pa kmalu privabil grabljivih sosedov in sovražnikov. Prvi so čez morje pritisnili Egipčani, za njimi Perzijanci, potem greškomakedonski kralj Aleksander Veliki in naposled Rimljani. Za cesarja Gaja Kaligule sta na paganski otok stopila sv. Pavel in Barnaba, apostola Gospodova I. 43. po Jezusovem rojstvu. Seme božje besede je palo na rodovito zemljo. Mnogo paganov, med njimi sam rimski poglavar otoka, namreč prokonzul Sergij Pavel, se je pokristijanilo. Polagama je novo krščanstvo popolnem spodrinilo staro paganstvo. Tempeljne krivih bogov so podrli ali v krščanske cerkve spremenili. Izmed svetih mož otoka Ciperskega slovi posebno sv. Spiridion in sv. Epifanij. Dolgo let je otok užival mir pod binzantinskimi ali carigraškimi cesarji, dokler jim ga niso začeli kaliti mohamedanski Arabi, ki so se polastili svetih dežel in Jeruzalema ter kakor strahovita povodenj razlili po Aziji in Afriki, celó južnej Evropi žugali. Proti novim sovražnikom so se vzdignili za Kristusa in svete dežele vneti evropski narodi. Nastale so križarske vojske. Na tisoče hrabrih vojščakov z pogumnimi kralji je vrelo v jutrove dežele blizu 200 let. Svetih krajev sicer niso mogli za vselej oteti, vendar prvo silo mohamedanskemu navalu so precej ukrotili. Med križarji bil je tudi angleški kralj Rihard, zarad svoje hrabrosti imenovan: lavosrčnik. Ta se je l. 1191. polastil celega otoka Ciperskega in

ga kralju Jeruzalemskemu Guido-tu iz francoske rodbine slavnih Lusignanov izročil. Zadnji kralj iz te rodbine je lepi otok zapustil svojej ženi Katarini Kornarskej, rojenej Benečankej, ki je pa vse izročila Benečanski republiki l. 1510. Ali samo 61 let so otok posedali Benečani. Kajti l. 1571. jim ga je izvil turški sultan Selim. Uže leto poprej se je na otok pripeljalo 50.000 Turkov na 200 ladijah; portugalski jud Nassi jim je kazal pota. Celih 7 tednov so se kristijani hrabro branili v glavnem mestu Nikoziji. Naposled vderejo divji Turki v mesto, posekajo 20.000 kristijanov, 2000 pa jih v sužanstvo prodajo. Pomorsko mesto Famagusta se je še cela 2 meseca dalje branilo. Hrabri poveljnik Bragadino hotel je sebi in svojim življenje rešiti in torej poprosil, naj mu turški paša dovoli prost odhod, potem se hoče udati in prepustiti mesto. Grdorni Turek je odhod dovolil, toda komaj kristijani vrata odpro, že se turške druhali nad nje zaženejo in vse posekajo. Bragadino bil je ranjen in živ ugrabljen. Turški vezir ga da zabosti, mu kožo izdreti in z slamo naphano obesti na jadro svoje ladije. Od tiste dobe do denešnjega dne je slavi otok Ciper vzdihoval pod turškim barbarstvom. Zemljišče je postalo last turških velikašev, kristijani pa podložna in tlačena: raja. Prejšnji blagostan je zginil, velik kos otoka je puščava. Turki so namreč prejšnje gozde posekali in paše napravili za svoje koze in ovce. Vsako leto prejemal je sultan po 7—8 milijonov pijastrov davka. Dežela je izsesana in sme se jej v srečo šteti, da prejde sedaj iz turških rok v angleško oblast. Otok si bo kmalu opomogel; že na prvi glas, da pridejo Angleži, je cena zemljiščem po dvoje poskočila.

Celi otok meri 250⁰⁰⁰ milj in šteje okoli 200.000 prebivalcev, nekateti trdijo, da jih je samo 150.000, med njimi 6000 pravih Turkov. Kristijani so večina; skoro vsi govorijo greški: po veri so greški razkolniki ter imajo svojega nadškofa v Nikoziji. Katoličanov je kakih 500 poleg 1000 Maronitov, z kat. Cerkvijo zedinjenih. Izhodnji del otoka je večidel raven, zahodnji pa gorat. Posamezni bregovi so po 6000 in 5000 črvičev visoki. Zemlja je povsod jako rodovitna. Pridela se vsako leto kaj lepe pšenice, ječmena. Nekdaj so imeli mnogo pavolskih dreves in so po 15000 centov pavole pridelali, tudi cukrovo trstje so gleštali pa sedaj že oboje celó popuščajo, namesto ovih pridelkov rabi jim sedaj brošč za pridelavo rudeče broščeve barve. Od nekdanj pa slovi črno-rudeče, sladko in močno Ciproško vino. Pridela se ga na leto po 250000 veder. Mnogo dobička vrže prebivalcem oljino drevje, ki jim daje mnogo in zlahtnega olivnega olja. Jako lep in snažen je tudi gips, katerega se neznano veliko nahaja po raznih rudah ter se ga mnogo razproda in izvozi v tuje dežele. Glavno mesto je bolj na sredi otoka. Pravijo mu Nikozija, še bolj pogosto pa Levkozija; šteje samo 15000 prebivalcev; spo-

mina vredna so še primorska mesta: Larnaka, Famagusta in Limiso. Tukaj raste najboljši ciproško vino, v Larnaki pa so Angleži prvič izbarkali 10.000 vojakov, kojih so tje iz Malte naglo pripeljali. Otok Ciper, Kipros ali Kiper je sedaj v angleških rokah.

Smešničar 29. Star pijanec leži v postelji močno bolen. Trešlika ali vročica ga močno zvija. Dva dohtarja in eden padar se posvetujejo, kaj in kako bi se boleniku pomagalo. Naposled reče eden: gospoda, pred vsem bo treba delati na to, da se mu odpravi vročica in huda žeja. Bolenik pa, ki je to slišal, se oglasi v postelji rekoč: „gospodje, ne skrbite se preveč, pomagajte mi le zoper vročico, žejo si bom že sam vgasnil.“

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) so 300 fl. darovali za dozidanje cerkve v Šmarji pri Jelšanah.

(*Štiridesetletnico*) je 1. jul. obhajala po naši škofiji jako čislana zavarovalnica: Riunione adriatica di sicurtà v Trstu in je 10.000 fl. darovala v podporo dobrodejnim svetnim in cerkvenim zavodom. Prihodnjič objavimo več, dnes pa naznanjamo, da bo inšpektor g. Simetinger v zadevah te zavarovalnice prihodnji teden obiskoval cerkvena predstojništva Laške in Gornjegraške dekanije. Ova zavarovalnica stoji na trdnih nogah in zavaruje najbolj po ceni.

(*Pridiga pri razkritju Slomškovega spomenika*), katero je govoril prč. g. kanonik Kosar, je tiskana v nemškem jeziku pri g. Pajku v Mariboru in velja 10 kr. iztis. Tudi v slovenskem jeziku se bo kmalu natisnila in potem dobivala po 10 kr. iztis.

(*Domačemu regimentu Hartung*) na čast in slovo je mariborsko mesto napravilo za oficirje v kazini večerjo, vojakom pa darovalo 6 palovnjakov vina, nekaj so ga spili, ostalo pa seboj peljali; ulice so bile pri izhodu na železnico lepo razsvitljene.

(*Dva človeka ob enem obesila*) sta se v Mariboru; husarski stotnik Keppel in jegova hišna Kristina Rak — to pa v sobi na klin, vsak na enem kraju dver, poprej sta se lepo preoblekla in pred božjo martro na mizi sveči prižgala. Dolgovi, pomanjkanje in obup so nju v tako smrt pripravili.

(*Toča*) je zopet obiskala mnogo krajev na Ogerskem, Hrvatskem; na Štajerskem pa Haloze pri sv. Barbari, Tepovo, Grušovo, Metavo in Nebovo blizu Maribora, Godomerce, Logarovce in Grabsko ves v ljutomerskem, potem Črešnice, Špitalič in Loče v konjiškem okraju.

(*Pri sv. Lovrencu na Dravskem polju*) so pogoreli posestuiki Vaupotič Bl. Strebak Mat. Frank Ant. Bogme Mat. in Urša Keložnik. Pri tej je začelo. Škoda se ceni na 8000 fl.

(*Ptujčani*) so V. pijonirskemu bataljonu dali 20 veder vina na pot v Bosno.

(*Izjavljenje „Slov. Gospodarja“*). Prepričavši se da smo v sestavku proti g. K. Seidlu v 35. številki „Slov. Gospod.“ 30. avgusta 1877. od nas spisanem ondi navedene dogodke zajeli iz nepravih poročil, tako rečemo tukaj javno, da z besedami rabljenimi v omenjenem sestavku nismo hotli g. K. Seidlu očitati: ne nečastnih, ne kakorkoli sebičnih in pohlepni dejanj, in če je vendar kdo v tistih besedah kako takšno obdolženje najšel, tako to prekličemo.

V Mariboru 10. julija 1878.

Dr. Gregorčec

Odgovorni urednik „Slov. Gospodarja“.

(*Za dijaško semenišče*) so darovali gg. Anton Herle 1 fl. Jož. Zalesnik 1 fl. Neža Suhodolnik 1 fl. Jakob Štifter 1 fl. Matija Pogorelnik 1 fl. Juri Robnik 5 fl. Jera Robnik 5 fl. Liza Ošep 5 fl. Janez Sušnik 60 kr. Matija Knez 1 g. Juri Gračun 1 fl. Mih. Žibovt 1 fl. Franc Hromec 5 fl. Jožef Štifter 1 fl. Liza Hudodolnik 1 fl. Jakob Knez 1 fl. Marjeta Slapnik 60 kr. Gregor Štifter 1 fl. Helena Oreš 1 fl. Juri Ložekar 1 fl. Mica Detmajer 1 fl. 10 kr. Liza Matko 15 kr. Blaž Plaznik 40 kr. Val. Ošep 1 fl. Liza Grobelnik 1 fl. Urban Prodrik 1 fl. Juri Bajde 50 kr. Jakob Vršnik 3 fl.

(*Dalje prih.*)

(*Dražbe III*) 23. jul. Jožef Gaude v Tepini 1420 g. 25. jul. Juri Weiss v Prepoli, 27. jul. Anton Levak v Artiču 4560 fl. Franc Drugovič v Curnoveu 5559 fl. Vido Novak v Banoveih 3468 fl. Martin Črnelič v Pišecah 1000 fl. 29. jul. Anton Ogrizek v Slatini, 31. Marko Rogelj v Zdolah 1220 fl.

Loterijske številke:

V Trstu 13. julija 1878: 73, 57, 13, 12, 71.

V Lincu „ „ 8, 46, 16, 27, 32.

Prihodnje srečkanje: 27. julija 1878.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = $1\frac{63}{100}$ vag. — 100 kilo = 1 cent in $78\frac{1}{2}$ funta.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	8 60	5 90	6 20	3 30	5 90	6 —	6 —
Ptuj . . .	8 30	6 —	5 —	3 30	6 —	5 20	6 40
Varaždin .	8 —	5 90	4 60	3 80	6 —	8 60	6 80
Dunaj } 100	11 20	7 75	8 —	6 40	6 90	—	— 20
Pešt } klg.	10 13	6 62	8 5	6 8	6 28	—	—

Proti svinjski bolezni

priporočam neogibno potrebno po celem Slovenskem dobro znano **Mr. Tetlej-evo** šuppo, balček za samo **36 kr.**

M. Berdajs

2—2

v Mariboru.

5—6000 fl.

se išče na lepe dvojne gorice blizu mesta proti gotovemu zavarovanju in poštenim obrestim. Naslov se prosi pod J. V. P. 22. poste restante Marburg. 2—3

Oznaniilo.

Imam čast naznaniti, da bode gospod Dr. Wittermann za čas moje vojaške službe vodil mojo odvetniško pisarno, in da je v obče najboljše skrbjeno za to, ker se vnji vsi posli zvesto nadaljujejo.

Dr. Josip Sernek

Advokat v Celju.

12—12

Daniel Rakuš

trgovec z železjem

v graški ulici — v Celju — Grazer gasse

Železo

priporočam

za težke vozove, kočije, za križe, igle zaponke (šliese) itd. ter zamore vsled jako ugodnega nakupa oddajati po

močno znižani ceni.

Tudi ima v zalogi razno ključarsko blago za stavbe na primer: okenske in dverinske okove, ključence itd. vsega je mnogo na izbiro in dobiti po najnižji ceni.

Bogata izbira kuhinjskega orodja in sprave.